

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO PLĖTROS, ĮRENGIANT IŠORINĮ
UOSTĄ, PROJEKTO PRIPAŽINIMO VALSTYBEI SVARBIU PROJEKTU
(TAP-18-2334) (TAIS NR. 18-15467)**

2019-01-14 Nr. NV-94

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: pripažinti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtros, įrengiant išorinį uostą, projektą valstybei svarbiu projektu, nustatyti Projekto tikslą, jo įgyvendinimo terminą ir rezultatus.

3. Dabartinė situacija:

- Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos strateginis tikslas – sukurti darnią, aplinkai nekenksmingą, konkurencingą ir didelę pridėtinę vertę kuriančią Lietuvos susisiekimo sistemą bei pirmasis šios programos tikslas – didinti krovinių ir keleivių judumą, gerinant ES transeuropinio transporto tinklo pagrindinio tinklo koridorius ir jų jungtis su valstybinės ir vietinės reikšmės transporto tinklu bei plėtojant skirtingų transporto rūšių sąveikos efektyvumą;
- Seimo 2015 m. birželio 11 d. nutarime Nr. XII-1781 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano dalies „Jūrinės teritorijos“ patvirtinimo“ nustatyti tikslai ir uždaviniai, susiję su būtinumu papildomai plėtoti uostų infrastruktūrą ir formuoti krovos darbams tinkamas naujas teritorijas, taip didinant Lietuvos jūrų transporto veiksmingumą, užtikrinant jo ilgalaikį konkurencingumą bei šalies pasiekiamumą jūra ir įrengiant išorinį giliavandenį uostą Melnragėje arba Šventosios–Būtingės zonoje;
- Konstitucinio Teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutarime nustatyta, kad pripažįstant ekonominį, socialinį, kultūrinį ar kitą projektą valstybei svarbiu projektu, Vyriausybės nutarime būtina nustatyti esmines valstybei svarbaus projekto vykdymo sąlygas – tikslą, objektą, įgyvendinimo terminus, finansavimo šaltinius, esminius projekto vykdytojo (vykdytojų) įsipareigojimus;
- Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašu, patvirtintu Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136.

4. Projekto esmė:

- **Pripažinti** Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtros, įrengiant išorinį uostą, **projektą valstybei svarbiu projektu.**
- Nustatyti, kad **Projekto tikslas – didinti Lietuvos jūrų transporto veiksmingumą, užtikrinti jo ilgalaikį konkurencingumą bei šalies pasiekiamumą jūra ir įrengti išorinį giliavandenį uostą.**
- Pritarti, kad **VI Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija** (toliau – Projekto vykdytojas) pagal sutartį valstybės biudžeto, Projekto vykdytojo ir privačiomis lėšomis **įsipareigotų:**
  - įgyvendinti Projektą ir **užtikrinti, kad iki 2029 metų** pagal teritorijų planavimo dokumentus Baltijos jūros akvatorijoje suformuotame sklype **būtų įrengtas išorinis uostas;**
  - pasiekti, kad **iki 2040 metų Projekto investicijų vertė būtų ne mažesnė kaip 619 mln. eurų, iš jų ne mažiau kaip 185 mln. eurų būtų privačios vidaus ir (ar) užsienio investicijos;**
  - pasiekti, kad **2040 metais Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste krovos pajėgumai būtų ne mažesni kaip 94 mln. tonų.**
- Įgalioti susisiekimo ministrą valstybės vardu sudaryti sutartį su Projekto vykdytoju dėl nustatytų įsipareigojimų vykdymo.
- Paveisti Vyriausybei pavaldžioms institucijoms ir įstaigoms ir rekomenduoti kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms **prioriteto tvarka**

nagrinėti dokumentus, susijusius su Projekto įgyvendinimu, ir užtikrinti, kad su Projektu susiję sprendimai būtų priimami per kuo trumpesnę terminą.

- Lydraštyje nurodoma, kad **su Projekto vykdytoju pasirašytoje sutartyje bus numatyta, kad per mėnesį nuo sutarties įsigaliojimo Projekto vykdytojas turi pateikti Susisiekimo ministerijai išpareigojimų vykdymo planą (2019–2040 m. laikotarpiui)** ir kiekvienais metais iki einamųjų metų kovo 1 d. informuoti Susisiekimo ministeriją apie nustatytų išpareigojimų įgyvendinimo rezultatus.

5. Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Aplinkos ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija ir Palangos miesto savivaldybės administracija, atsižvelgta į VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos pastabas. Pridedamas galimybių studijos ataskaitos pristatymo visuomenei posėdžio protokolas.

Dėl Konkurencijos tarybos pastabos, kad Projektui suteikus valstybei svarbaus projekto statusą jo įgyvendinimui gali būti taikomos tam tikros lengvatos, kurios galėtų būti laikomos valstybės pagalba, Susisiekimo ministerija paaiškina, jog Projekto vykdytojui ir kitiems subjektams įgyvendinant Projektą nenumatoma taikyti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų lengvatų. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašu, patvirtintu Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136, ministerija, inicijuodama projekto pripažinimą valstybei svarbiu projektu, turi „...gauti Konkurencijos tarybos teigiamą išvadą dėl projekto atitikties Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklėms ir poveikio konkurencijai“.

Dėl Finansų ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos ir Lietuvos laivų savininkų asociacijos pateiktų pastabų teikiama derinimo pažyma (esminės pastabos – papildyti nutarimo projektą nuostata „Pritarti Klaipėdos miesto savivaldybės dalykinių sąlygų sąvado priemonių įgyvendinimo programai“; nenurodyta ir nepaaiškinta koks ir kuriais metais planuojamas valstybės biudžeto lėšų poreikis; nuogąstaujama, kad intensyvi uosto plėtra gali sutrikdyti verslinės žvejybos veiklą Baltijos jūroje).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. sausio 11 d. išvadoje Nr. NV-91 teikia pastabas ir pasiūlymus (Nutarimo projekto nuostatos turėtų būti objektyviai pagrįstos Nutarimo projekto teikime; atsisakyti Nutarimo projekto 5 ir 6 punktų, kaip neturinčių teisinio pagrindo; Konkurencijos tarybos išvada negali būti laikoma teigiamą).

6. Atitiktis Vyriausybės programai: Nutarimo projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas („...Daug dėmesio skirsime Klaipėdos uosto, taip pat kitų jūrų ir upių uostų plėtrai bei aplinkosaugos poreikiams suderinti“), taip pat įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo plano IV prioriteto 4.4 krypties 4.4.1 darbo „Strateginės ekonominės infrastruktūros plėtojimas“ 3 veiksmą „Uostų, oro uostų ir susijusios infrastruktūros saugos, saugumo ir konkurencingumo užtikrinimas didinant jų pajėgumus“.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Pažymėtina, kad Vyriausybės 2017 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 946 sudaryta Išorinio Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtros projekto įgyvendinimo komisija, kuriai, be kita ko, pavesta nagrinėti, koordinuoti ir teikti Vyriausybei pasiūlymus dėl Išorinio Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtros projekto pripažinimo valstybei svarbiu ekonominiu projektu, tačiau šis klausimas nebuvo svarstytas Komisijos posėdyje.

Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136 patvirtintame Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos apraše nustatyta, jog Vyriausybės nutarime dėl projekto pripažinimo valstybei svarbiu projektu nurodoma projekto įgyvendinimo metu numatomos taikyti įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytos konkrečios lengvatos ir jų taikymo sąlygos, bet Susisiekimo ministerija pažymi, kad nenumatoma taikyti lengvatų. Todėl šiuo aspektu svarstytinas (argumentuotai pagrįstinas) valstybei svarbaus projekto statuso suteikimo tikslingumas.

Siūloma projektą teikti svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio Susisiekimo ministerija turi įvertinti pastabas ir pasiūlymus.

